

Fehér Enikő

Kasztília hercegnője

Vajna Ádámnak

Ilyenkor sajnálom csak igazán, hogy Kasztília hercegnője vagyok, és tizenhárom évesen haltam meg gyermekágyban. Eszem a keserű salátát, és arra gondolok, mennyivel egyszerűbb volna, ha mondjuk, Kasztília hercegének ágyasa lennék vagy csizmapucolója. Egyszerűen fognám, és agyonverném a Borit, ezt az engedetlen szolgálkút. De így, csak nézem a sápadt fejét, és azon gondolkozom, vajon Kasztília hercege gyászol-e engem valahol. Borit nem gyászolná senki. Ez a beképzelt luvnya, vagy ahogy szoktam volt mondani, vérbajos némbér, nem átalta elcsórni a vécépapírt. Mivel mindannyiunknak csak egy tekercs jut hetente, igencsak vakartam a fejbőrömet. Aztán téptem a hajamat. Szálanként. Egész jó érzés. Csudálatosbertanagyasszony mikor látja, mit csinálok, finoman, suttogva lefejt a kezemet a fejemről. Juli, nem csinálunk ilyet, hát hova lett a szép haja, na, tessék bevenni ezt a kis pirulát. Elegánsan összecsapott ujjakkal nyúlok a bogyóért, és hercegnői hangszílyozással suttogom neki vissza, hogy Kasztília hercegnője vagyok, és ha még egyszer Julinak hív, álmában megöletem, vagy bekenem szarral az ágyát. Csudálatosbertanagyasszony csak mosolyog, hogy jól van, jól van, nemsokára vacsora, addig ne csináljak semmi butaságot. Lüktető fejjel alélok pamlagomra, és csendesen figyelem a fehér falat, egy egeret, ami csak minden harmadik pislogásnál futkározik rajta. A hatszázhetvenkettedik pislogásnál, mikor az eger már a párnámon motoz, megszólal a tehénkolomp. Póriasnak tartottam mindig is, hogy így hívnak reggelizni, ebédelni, vacsorázni, s ezért mindig vártam egy kicsit, utána indultam meg. Most azonban féltem, hogy a kiséger rám talál mászni, s nem lenne méltó egy kasztíliai hercegnőhöz, hogy csak úgy hagyja, hogy egy ilyen alantas rágcsló fel és alá masírozzon rajta.

Húsz lépcsőfok, kanyar, tizenhét lépcsőfok. Nincs annál borzasztóbb, mint egy páratlan fokokból álló lépcső. Átkozom az építőt, nagyot köpök az utolsóira. Az ebédlőben tetőfokára hág a klórszag. A székemen ül a Bori. Vigyorog rám fogatlan szájával, a fejemhez kapok, de ólomnehéz a kezem, erőtlenül kapaszkodom a fülembé. Engedem, hogy átvezessenek egy másik székhez, miközben leülök, nézem a kígyónyelvet, ami kicsap a Bori szájából. Az ebéd megint keserű, ezúttal valami rizses pép. Visszasírom menyegzőnk lakomáját, az illatos húsokat, fácánt, borjút, a halakat, a sáfrányos leveket. A herceget, akire szerelmesen nevettem. A mellettem ülőnek mesélem el, milyen volt a hozományládám belseje, hogy eleinte nem értettem, mit csinál a férfi meg a nő azokon a szúrágta véséseken, de aztán hamarosan világos lett. Anyósom vésette az ábrákat a fenyőládába, hogy Kasztília hercegének minél könnyebben szülessék fiúörököse. Úgy látom, hallgatóságomnak tetszik a dolog, elégedetten emeli fel hatalmas lábfejét és veti át a vállán.

Aznap, mikor Bori cipőjébe csempészek egy fecskéfészket, vendégem érkezik. Bemegyek a gyanús zöld szobába, szemben velem a vendég. Magas homlokú, barna szemű férfi. Karakteres orr. Szabadkozom, nem így fogadtam volna, ha tudom, hogy érkezik, hajdani császárbíborszín fogadótermünkről mesélek, bársonyszékeinkről és arról, üres kézzel nem engedték volna el birodalmunkból, de itt egyszerűen mindent elkoboznak vagy lopnak ezek a sarháziak. Lopnak tőled, Juli, kérdezi, miután vett három lassú és két apró lélegzetet. Megsimítja a fejem, cirógatja a megmaradt haját, valamit motyog magának. Remek, már örültek is járulhatnak elem, meg is mondom Csudálatosbertanagyasszonynak, nem kívánok

több félnótás látogatót fogadni. A férfi idegei nem bírják sokáig, apró könnyeket hullat, olyanokat, mint a gyöngyök. Gyöngyök. A gyöngy nyakláncom. Nyakamhoz kapok, nincs ott, a legnagyobb kincsem, Kasztília hercegétől kaptam, mikor még jegyben jártunk. Ellopták. Ez az eddig szimpatikus idegen lopta el, ráordítok, hogy képzeli, mégis kinek tudná akárcsak eladni ezt a láncot, az egész királyságban tudják, kié ez a nyaklánc, biztos ez is a Borival van, s arra esküdött fel, hogy Kasztília halott hercegnőjének életét megkeserítse. Pislog, pislog a kis kurvafia, majd remegő szájjal annyit mond, a gyerekek is várnak nagyon haza.

Na ez már túlmeleg minden határon. Ha Csudálatosbertanagyasszony meg a Bajszosnővér le nem fog, kikarmolom a látogató szemét, s tömlőbe vettetem. Sírva fakadok, csípős könnyeket sírok, ahogy a férfi elmegy, s minden ötödik lépésnél visszanéz rám. A fejemen lévő hegeket kapargatom. Gyerekek. Várnak. Haza. Az én gyermekeim, a kis halott magzatok a mennyben várnak engem, mind a három. Azokban a napokban minden folyó vérrel volt tele. Kasztília hercege bosszúsan járkált hálószobám előtt, úgy érezte, nincs már sok neki hátra, negyvenéves múlt éppen, köszvény kínozza. Már szeretői is kezdtek összeaszni, mocskos kis kurvák, ők bezzeg szültek az uramnak. A negyedik kis angyalom volt a leg-erősebb. Maradt addig, ameddig a bába mondta, hogy maradnia kell. Mikor megszülettem, nevetett. Az apja nem. Átkot suttogott a fülembe, sose kerüljek a Mindenható színe elé, én, semmi kis csontváz, aki még csak fiút sem tud szülni neki, és ha lehet, dögöljek meg máma még. A gyermek, a gyermekem meg csak nevetett. Ez a nevetés néha olyan hangos, üvöltene kell, hogy ne halljam.

Gyakran gondolkodom, vajon hol lehetek. A pokolban nem, bár Bajszosnővér éjszakai látogatásai éppolyan kízóak, mint a pokol lángjai. Nem sok mindenre emlékszem a böjti prédikációkból, mert mindig aludtam, vagy álmodoztam kis brokátszékecském, de a vasvillás ördögök megmaradtak a fejemben és táncot jártak a szemhéjam mögött. Két szobával arrébb ismerek egy nőt, aki szerint ez a Purgatórium. Minden ötödik percben felordít, meddig tartasz még ezen a helyen Magasságos Isten. Meddig tartasz még ezen a helyen. És ami még fontosabb, meddig bűnhődik velem itt a Bori. Ez a szerencsétlen szolga egyre rosszabb, néha arra ébredek édes álmomból, amiben a herceget ölelem, hogy gyermekdalokat kántál az ágyam fölött. Már nagyon unom a csigabigát.

Meg kéne ölni. Egyik túlsúlyos szőke szomszédommal egyezkedem, úgy hallottam, ő mes-tere az ágybafojtásnak. Győzködöm, ez a fehérszemély az elrontója mindennek, egyedül a Bori tartja vissza Kasztília hercegnőjét a megüdvözüléstől. A szőke maca érti az érveimet, messze ő itt a legokosabb, dicsérem, ő szabadkozik, réregegen ő-ő is i-itt do-dolgozott, s aztán e-egy i-ideje be-beköltö-tö-zött. Egyetértően bólogatok, annyira figyelek arra, milyen rendszer szerint dadog, hogy nem is értem pontosan, mit beszél. A lényeg, meg fogja fojtani a Borit, én pedig húzhatok a Mindenható Atyaisten kebelére. Egy hetet adok neki, kezet fogunk, ő annyit kér, mindennap hordjam be neki az én ételadagomat is. Igazán nem nagy ár, mondom neki és alig várom, hogy a Bori utolsó leheletére ébredjek fel éjszaka.

Hétfő, lelkesen viszem a keserűsalátát. Kedd, húst kapunk, a szőke mamlasz nagyon boldog, élvezkedve cuppogja le a csirkét a csontokról. Szerda, Csudálatosbertanagyasszony magához hívat, ragyogva mondja, gyönyörűen viselkedik Juli mostanában, akár egy hercegnő, és beszélt a vezetőséggel, akik beszéltek a többi szakmai csoporttal, akik beszéltek a családdal, és ha minden jól megy, akár hét végére szabadulhatok is ebből a koszfészekből, mit szólok hozzá. Magamban megdicsérem, milyen okos kis angyal ez, tudja, hogy hamarosan itt hagyok minden rohadt béklyót, ami a földi élet sanyarúságaihoz köt. Majd átkozom, hiszen annyit pofázott, hogy elhült a pecsenye, amit az ingecském alá rejtettem. Csütörtökön kezdem úgy látni a világot, mintha sokáig lettem volna víz alatt, minden kissé homályos, a tárgyak kontúrjai szivárványosan fénylenek. Hív a Menny. A lépcsőkön táncle-

pésben megyek le, hús, kanyar, tizenhét, eszembe jut a tánctanár, akivel atyám ajándékozott meg leánykoromban, számolta lépéseimet, könyvet rakott a fejemre, hogy egyenesen álljak, ahogy az Kasztília leendő hercegnőjéhez illik, és a leckék után mindig meg kellett csókolnom azon testrészén, amely Kasztília hercegének volt a legnagyobb. A Bori meg nézte a függöny mögül. Utálatos nőstény. Pénteken a szőke hústorony böjtöt tart. Vele együtt böjtölök én is, s ujjong a lelkem, mert hamarosan eljön a napja megváltásomnak és soha többé nem látom azt az idegesítő picsát. Szombaton ízléses fonásokba rendezem a hajam, szép legyek, mikor megdicsőülök. Fízett gyilkosom a szombat és vasárnap közötti hajnalra készíti föl magát, mert kissé konyít a Bibliához is, és mint mondja, szépnak találta ezt a párhuzamot, szerinte kihagyhatatlan ziccer. Csudálatosbertanagyasszony elkap a folyosón és azt trillázza, holnap mennyei örömhíre lesz. Végigmérem, utolsó napomon illik a búcsú. Remélem még látjuk egymást odaát, mondom, és egészen meghatódom. Ő megsimogatja a fejemet, s közben lekapargatja a megszáradt részeket, Juli, maga egész okos. Sért a hangsúly, ahogyan mondja, mintha komolyan gondolná, kitépem magam a kezei közül és felrohanok a szobába.

Alig tudok elaludni este, hét másodpercig csukva tartom a szemem, a nyolcadiknál Borira sandítok, az a céda úgy horkol, ránk esik a plafon. Úgy döntök, harminc másodpercig csukva tartom a szemem, és majd engedek ötöt a kíváncsiskodásnak. Szemhéjam előtt emlékek villannak fel, a hercegem, a halott gyermekeim, atyám, anyám, a vendég, aki ellopta a gyöngy nyakláncomat, a gyerekeim, Zsuzsika és Kristóf, anyám, aki szerint belebolondulok, ha ehhez a nyomorulthoz megyek férjhez, nagymamám, aki nem hajlandó velem többet beszélni, egy áruházbiztonsági őrre. Arra ébredek fel, hogy valaki erősen szorítja a nyakamat.

Kotnyek István: Visszapillantó tükör – 1982

